

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України: становлення та розвиток

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку (далі по тексті – Інститут) є спеціалізованою державною науковою установою, яка високопрофесійно здійснює комплексні фундаментальні та прикладні дослідження з метою розробки і вдосконалення правових механізмів забезпечення регулювання впровадження (реалізації) інновацій у різні сфери соціального та економічного буття.

Інститут засновано у структурі Національної академії правових наук України постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 р. № 217 відповідно до Рекомендацій учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток України: наукове, економічне та правове забезпечення» (27–28 жовтня 2006 р.), рекомендацій Національного інституту стратегічних досліджень, а також численних пропозицій учених щодо необхідності створення окремої установи з вивчення правових аспектів забезпечення інноваційного розвитку держави.

Згідно зі Статутом основними напрямками діяльності Інституту є: проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень проблем правового забезпечення інноваційного роз-

витку, правових засобів державної підтримки інноваційної діяльності, правового забезпечення функціонування інноваційного ринку, міжнародно-правових аспектів реалізації інноваційних відносин; участь у розробленні концепцій, проектів законів та інших нормативно-правових актів з питань інноваційної діяльності; проведення наукових експертиз з питань інноваційної діяльності; координація наукових робіт з найважливіших проблем у сфері інновацій; підготовка наукових кадрів та ін.

Керівник Інституту – директор С. М. Прилипко, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, Заслужений діяч науки і техніки України. Заступник директора з наукової роботи – Ю. Є. Атаманова, доктор юридичних наук, доцент.

В Інституті створено 3 відділи та 2 лабораторії:

- Відділ загальних проблем формування та реалізації інноваційної політики (зав. наукового відділу – Д. В. Задихайло, кандидат юридичних наук, доцент).

Основні напрями діяльності відділу:

- 1) удосконалення механізму формування та реалізації інноваційної політики держави;

2) вивчення ефективності правового регулювання науково-технічної діяльності;

3) створення методологічних засад формування державних стратегій та програм інноваційного розвитку;

4) розроблення системи ефективних правових засобів забезпечення національної інноваційної безпеки;

5) вивчення міжнародно-правових аспектів регулювання інноваційних відносин у контексті входження України до СОТ та інших міжнародних організацій.

- Відділ правового забезпечення функціонування національної інноваційної системи (в. о. зав. наукового відділу – М. М. Кузьміна, кандидат юридичних наук).

Основні напрями діяльності відділу:

1) загальні проблеми правового забезпечення функціонування національної інноваційної системи;

2) правове забезпечення створення та впровадження інноваційних продуктів;

3) правове забезпечення виробництва і реалізації інноваційної продукції;

4) правове забезпечення ефективного захисту прав учасників інноваційних відносин.

- Відділ правового забезпечення галузевого інноваційного розвитку (зав. наукового відділу – Р. П. Бойчук, кандидат юридичних наук, доцент).

Основний напрям діяльності відділу – правове забезпечення інноваційного розвитку окремих секторів економіки та видів виробництва, у тому числі: вивчення правових проблем інноваційного розвитку оборонно-промислового комплексу, паливно-енергетичного, продовольчого комплексу та системи охорони здоров'я тощо.

- Лабораторія проблем становлення інноваційного суспільства (зав. наукової лабораторії – Г. П. Клімова, доктор філософських наук, професор).

Лабораторією проводяться дослідження проблем становлення та розвитку інноваційного суспільства, а також соціально-правового забезпечення інноваційної діяльності вищої школи України в контексті Європейської інтеграції.

- Лабораторія проблем правового забезпечення реалізації інноваційних проектів (зав. наукової лабораторії – О. М. Давидюк, кандидат юридичних наук).

Лабораторія здійснює юридичне супроводження окремих інноваційних проектів, надає науково-правові висновки.

В Інституті працюють понад 60 співробітників, більшість з яких – кандидати і доктори наук, які ведуть активну наукову та практичну діяльність у галузі права. За недовгу історію Інститутом було проведено 7 конференцій, розроблено більш 25 проектів законів та нормативно-правових актів, підготовлено більш 20 наукових висновків, опубліковано більш 300 наукових статей та тез доповідей, 6 збірників тез доповідей за результатами конференцій та 20 монографій.

Одним із напрямів діяльності Інституту з моменту його створення є поширення знань з питань інноваційної діяльності в Україні. Інститут є засновником науково-практичного видання «Актуальні питання інноваційного розвитку» (реєстраційне свідоцтво № 17451-6201 Р від 19.01.2011 р., видане Міністерством юстиції України). Було видано 3 номери журналу та подані документи

на внесення його до Переліку наукових фахових видань України.

В Інституті відкрито аспірантуру за спеціальностями:

12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право;

12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення.

Співробітниками Інституту крім наукових досліджень здійснюється робота з підготовки проектів законодавчих актів на замовлення органів державної влади, органів місцевого самоврядування. Найважливішими роботами є:

– на замовлення Адміністрації Президента України було розроблено проект Інноваційного кодексу України – кодифікований нормативно-правовий акт, що регулює основні види відносин у науково-технічній та інноваційній сферах з метою законодавчого забезпечення формування й ефективного функціонування національної інноваційної системи;

– на замовлення Адміністрації Президента України брали участь у доопрацюванні проекту Трудового кодексу України – кодифікованого нормативно-правового акта, що регулює основні види відносин у галузі трудового права;

– на замовлення Харківської обласної державної адміністрації було розроблено проект Закону України «Про Технополіс П'ятихатки». Законопроект спрямований на введення спеціального режиму реалізації інноваційних та інвестиційних проектів на території мікрорайону П'ятихатки м. Харкова з метою створення пільгових умов для суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері високих техно-

логій, виробничу діяльність із інвестуванням у нові розробки й випуском нової продукції, комерціалізації результатів наукових досліджень та оформленні інноваційних продуктів;

– проводиться наукове дослідження з питань правового забезпечення впровадження автоматизованої системи оплати проїзду та обліку пасажирів (АСОП) в наземному пасажирському транспорті м. Києва. Зокрема, проаналізоване питання фінансування встановлення технічного обладнання у транспортних засобах при впровадженні АСОП, проблеми застосування реєстраторів розрахункових операцій в системі при здійсненні безготівкової оплати проїзду у наземному транспорті загального користування.

Інститут активно та плідно співпрацює з провідними науковими установами України та зарубіжжя, серед них Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сталіна, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва, Науково-дослідний інститут інформатики і права, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності, Науково-дослідний інститут фінансового права, Національний університет «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого», Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харківський національний університет

імені В. Н. Каразіна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Республіканський НДІ інтелектуальної власності (Росія), Белгородський державний національний дослід-

ний університет (Росія), Університет Кобленц-Ландау (Німеччина), Університет Александра Стульгінскіса (Литва), Університет ім. Миколаса Ромериса (Литва) тощо.

Матеріал підготували:

С. Прилипко, директор НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України

Ю. Атамонова, заступник директора з наукової роботи НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, доктор юридичних наук, доцент